

KLACHTNUMMER : 24.0468

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHTEN
IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGGZ) VAN:

A.,
wonende: in B.,
hierna te noemen: klager,

tegen

C.,
werkzaam als psychiater bij de GGZ Noord-Holland-Noord (hierna: de instelling),
hierna te noemen: verweerder,

D. en E.,
werkzaam als verpleegkundigen bij de instelling,
hierna te noemen: verweerders 2 en 3.

1 VERLOOP PROCEDURE

- Klachtenformulieren gedateerd 27 maart 2024, ontvangen op 5 april 2024;
- Verweerschrift, ontvangen op 28 mei 2024;

De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage in zijn behandeldossier gehad;

Partijen hebben hun standpunt voor de klachtencommissie toegelicht op de zitting van 29 mei 2024;

In verband met de woonplaats van klager heeft een hybride zitting plaatsgevonden. Aanwezig waren klager (digitaal), bijgestaan door de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) F. (digitaal) en een tolk in de B. taal (fysiek ter zitting aanwezig); verweerder (digitaal).

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

Klager maakt bezwaar tegen:

1. Insluiting in de separeer (meer dan vier weken);

[..] is klager een aantal weken opgenomen geweest in de kliniek in H., in eenzame opsluiting. Dit terwijl de rechtbank heeft bepaald dat insluiting telkens maximaal zeven dagen mag duren. Aan klager is niet uitgelegd waarom hij op deze manier is behandeld. Een en ander is gebaseerd op een eenvoudig misverstand en een verkeerde interpretatie door verpleegkundige D.

2. Gedwongen toediening van lorazepam;

Tijdens de opname is een lorazepam injectie toegediend, waarmee klager niet heeft ingestemd. Bij de toediening heeft verpleegkundige E. bijna de arm van klager gebroken. [...].

3. Opname in een accommodatie voor een onredelijk lange periode.

Klager is een onredelijk lange periode opgenomen geweest. In die periode heeft hij geen geld kunnen verdienen en is hij miljoenen euro's misgelopen. Daarnaast heeft hij de verjaardag van de dochter van zijn partner gemist en andere familiebijeenkomsten.

Bij een grondverklaring van de klachten verzoekt klager om een schadevergoeding naar

billijkheid.

Ter zitting heeft klager verklaard dat hij geen lorazepam wil omdat (medewerkers van) twee verschillende klinieken in B. hem hebben verteld dat er niets met hem aan de hand is, met uitzondering van de depressies waaraan hij lijdt. Bovendien is zijn 'organisme' achteruitgegaan door dit giftige middel. Volgens klager is ingrijpmedicatie toegepast vanwege een [...]. Hem is nooit verteld dat hij gedesepareerd kon worden als hij zijn medicatie weer zou gebruiken.

De pvp heeft gevraagd of de klachtencommissie goed wil onderzoeken of klager zonder aanpassing van de zorgmachtiging langer dan zeven dagen achter elkaar ingesloten mocht worden.

2.2 STANDPUNT VERWEERDER

In het verweerschrift is het volgende naar voren gebracht. Gedurende de opname heeft verweerder een zeer wisselend beeld van klager gezien, waarbij hij [...] kon zijn wat dan leidde tot extreem agressief en gevaarlijk gedrag. Gezien de dreiging voor de zorgcollega's maar ook voor de medepatiënten was elke separatie en elk ingrijpmoment gerechtvaardigd. Het was proportioneel omdat de mate van gevaar en agressie die klager kon laten zien niet anders beteugeld kon worden dan door separatie en/of ingrijpmedicatie. Dit omdat er geen enkele rede meer bij klager was en een gesprek niet mogelijk was. Het was subsidiair omdat voortdurend is gekeken naar lichtere maatregelen, bovendien geprobeerd is deze toe te passen en de separaties zo aangenaam mogelijk te laten verlopen met afdelingsmomenten en/of momenten in de gesloten ruimte buiten. Daarnaast waren de maatregelen doelmatig omdat sedatie en insluiten de enige mogelijkheden waren om deze mate van agressie het hoofd te bieden. Verweerder heeft nog niet eerder meegemaakt dat een patiënt [...].

Wat betreft de onredelijk lange periode in de accommodatie geldt dat er gedurende de gehele periode geen enkel moment is geweest waarop klager op een veilige manier terug naar huis kon aangezien zijn psychiatrisch toestandsbeeld, mede door zijn eigen ambivalentie en wisselende medicatie inname, dit niet toeliet. De lijst van incidenten gedurende de opname spreekt hierin voor zichzelf. Daarnaast heeft verweerder op [...] een ZAG met de kliniek van I. in J. gehad waarbij zij op dat moment wel verbetering zagen maar ook dat klager nog steeds manifom en bij vlagen eveneens psychotisch was.

Op [...] was betrokkene voldoende hersteld en is de inschatting gemaakt dat hij weer veilig naar GGZ Noord-Holland-Noord kon worden teruggeplaatst. Op [...] is klager met ontslag gegaan. Tijdens het ontslaggesprek was klager emotioneel. Hij vertelde dat hij zijn excuses heeft aangeboden aan de betrokken verpleegkundigen, dat hij zich schaamt, het zijn schuld was en hoopt dit nooit meer te zullen doen.

Ter zitting heeft verweerder verklaard dat voortdurend met klager over medicatie is gesproken. Toen klager overkwam uit het cellencomplex vanwege [...] is hij gestart op de afdeling. Hij gebruikte de voorgeschreven medicatie deels. Klager is in H. niet vier weken gesepareerd geweest. Hij telt vermoedelijk de tijd die hij in K. in de separeer heeft doorgebracht mee. Dat de rechtbank heeft overwogen dat klager maximaal zeven dagen mag worden ingesloten, betekent geenszins dat klager niet langer dan zeven dagen gesepareerd mag worden. De duur van de insluiting wordt bepaald door de persoonlijke omstandigheden van de patiënt en de veiligheid voor klager en anderen, personeel en medeciënten. Dat betekent dat gezien moet worden wat de afdeling qua veiligheid kan bieden. Het was wellicht netter geweest om na zeven dagen wederom een 8:9 brief op te stellen en te overhandigen waarin insluiten (en het uitoefenen van toezicht) aangekruist was (waren) geweest. Echter, deseparatie stond op de voorgrond. Daarvoor was echter het innemen van medicatie een voorwaarde, en dat weigerde klager. Er is voortdurend bekeken hoeveel ruimte klager buiten de separeer in de voorruimte of de binnentuin kon krijgen. De samenwerking was nooit goed genoeg om klager veilig op de afdeling te doen verblijven. Bovendien deden zich agressie incidenten voor.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht(en) gaat de commissie uit van de volgende feiten.

Klager is bekend met een depressieve stoornis. Hij gebruikt antidepressiva en hartmedicatie.

In [...] is klager gedwongen opgenomen geweest in de kliniek in K. Hij is ingesteld op Nortrilen. Later is dit omgezet in escitalopram met toevoeging van olanzapine.

Klager is ongeveer een jaar in behandeling geweest bij [...] vanwege depressieve klachten met suïcidaliteit. In verband met het uitblijven van contact heeft GGZ-NHN klager in [...] overgedragen aan de huisarts.

Tot [...] heeft klager antipsychotische medicatie gebruikt.

Klager is vanaf begin [...] herhaaldelijk in beeld van de politie gekomen met melding [...] persoon'. Er zijn ook alarmeringen van [...] geweest omdat klager zijn [...] verwaarloosde en regelmatig voor overlast zorgde [...].

Op [...] heeft klager een ruit ingegooid omdat hij zichzelf had buitengesloten.

Op [...] is klager aangehouden door de politie omdat hij [...] persoon heeft geslagen. [...].

Op [...] is klager aangehouden wegens [...]. [...].

Op of omstreeks [...] heeft klager zich onder valse naam in L. gemeld omdat hij naar M. wilde. Hij wilde het N. in L. niet verlaten. Klager heeft vervolgens in het N. vernielingen aangebracht. De politie is gekomen en heeft hem gearresteerd.

In verband daarmee heeft de burgemeester van de gemeente O. op [...] op grond van artikel 7:1 lid 1 Wvvgz ten aanzien van klager een crisismaatregel genomen, geldig tot [...].

Op basis daarvan is klager op [...] opgenomen in de kliniek in K.

Bij beschikking van [...] heeft de rechtbank Noord-Holland, locatie P., een zorgmachtiging verleend voor de duur van zes maanden. Daarbij zijn onder meer het toedienen van medicatie, het beperken van bewegingsvrijheid (telkens maximaal drie maanden), het insluiten van betrokkene (telkens maximaal zeven dagen) en het opnemen in een accommodatie (telkens maximaal drie maanden) als vormen van verplichte zorg toegewezen.

Op [...] is klager vanwege oplopende agressie en onvoorspelbaarheid gesepareerd. Hem is ingrijpmedicatie toegediend. Vervolgens is klager voor de lunch naar de afdeling geweest, maar heeft hij de [...] onklaar gemaakt en moet hij constant in het zicht worden gehouden. In de nacht van [...] is klager met ondersteuning van [...] klassiek gesepareerd. [...]. In verband daarmee is hij overgebracht naar het politiebureau. Daar heeft hij in het cellencomplex verbleven.

Op [...] is klager schriftelijk per die datum verplichte zorg aangezegd, bestaande uit beperken bewegingsvrijheid, insluiten en opname, te weten overplaatsing naar de kliniek Noord-Kennemerland in H.

Op [...] is klager opgenomen in de kliniek in H. Ook daar is klager gesepareerd.

Op [...] is klager schriftelijk per laatstgenoemde datum verplichte zorg aangezegd, bestaande uit toediening van medicatie en insluiten.

Op [...] heeft klager met ondersteuning van de politie ingrijpmedicatie gekregen. [...] [...].

Op [...] is klager overgebracht van de separeer in kliniek [...] naar de separeerruimte in de kliniek Q. in H., vanwege de betere beveiligingsmogelijkheden.

Op [...] is klager aangemeld bij I. te J. voor crisisplaatsing naar een kliniek met een hoger beveiligingsniveau.

Met ingang van [...] heeft klager geweigerd orale medicatie te gebruiken. Klager heeft gezegd dat hij weer medicatie gaat innemen als hij uit de separeerruimte is.

Op [...] is klager schriftelijk per die datum verplichte zorg aangezegd, bestaande uit toediening van medicatie. In die brief is onder meer vermeld: "met u is besproken dat het innemen van medicatie voorwaarde is voor deseparatie".

Op [...] is klager teruggekeerd in de kliniek [...] te H.

Op [...] is klager overgenomen door [...] I. in J. voor een crisisplaatsing van maximaal 3 weken. In die periode is klager ingesteld op een cisordinol depot.

Op [...] is klager teruggekeerd in de kliniek [...] te G.

Op [...] is klager met ontslag gegaan en teruggekeerd naar zijn woning in R.

Op [...] is klager naar B. gegaan. Daar verblijft hij nog steeds.

3.3 TOETSING CRITERIA/BEOORDELING

De klachtencommissie stelt het volgende voorop.

Artikel 2:1 Wvvgz bepaalt dat bij alle fases ten aanzien van verplichte zorg dient te worden beoordeeld of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Bovendien staat voorkomen van dwang centraal, eerst zullen alle alternatieven die zijn gebaseerd op vrijwilligheid volledig moeten worden benut.

De klachtencommissie stelt vast dat de klachten van klager alleen betrekking hebben op de situatie in H., waar klager vanaf [...] opgenomen is geweest. Klager heeft een afzonderlijke klacht ingediend over de periode van [...], toen hij opgenomen en gesepareerd is geweest in de kliniek in K. Op die klacht (met nummer [...]) heeft de klachtencommissie een afzonderlijke beslissing genomen.

Klachtonderdeel 1: klacht tegen langdurige insluiting

Het eerste klachtonderdeel richt zich tegen de beslissing klager in het kader van de zorgmachtiging met ingang van [...] verplichte zorg te verlenen in de vorm van insluiting. Klager heeft iets meer dan twee weken in separeerruimtes van de verschillende klinieken in H. verbleven, hoewel hij van de rechter maar zeven dagen ingesloten mocht worden.

Klager is in H. van [...] ingesloten geweest. Naar het oordeel van de klachtencommissie was deze insluiting gerechtvaardigd, vanwege de dreigende en agressieve houding van klager, zijn

onvoorspelbaarheid, het niet in de samenwerking zijn en eerdere agressie incidenten.

Verweerder heeft, ook volgens de pvp ter zitting, steeds geprobeerd klager overdag zoveel mogelijk in de voorruimte en op de afdeling te laten verblijven. Naarmate de dag vorderde werd klager [...], laat staan samenwerking, niet (meer) mogelijk. Om de veiligheid van het verpleegkundig personeel en medecliënten niet in gevaar te brengen, was het noodzakelijk dat klager [...]. Het was niet mogelijk om klager structureel te desepareren.

Op [...] heeft zich een ernstig agressie incident voorgedaan. Op die datum heeft klager meermalen [...] getrapt, [...]. Daardoor kon deze ruimte niet meer als zodanig worden gebruikt. Klager moest worden overgeplaatst naar de separeerruimte van kliniek Q. Vanaf [...] heeft klager de voorgeschreven medicatie geweigerd, zolang hij de separeer niet mocht verlaten. Dit terwijl verweerder medicatiegebruik juist als voorwaarde had gesteld voor de-separatie. Dat laatste is, aldus verweerder, ook met klager besproken. Dat dit is gebeurd, volgt eveneens uit de rapportage en de inhoud van de 8:9 brief van [...]. Gelet hierop kan worden aangenomen dat klager wist wat hij moest doen om gedesepareerd te kunnen worden. Hij had een en ander dus zelf in de hand.

In de beschikking van [...] van de rechtbank Noord-Holland is bij insluiting als verplichte vorm van zorg tussen haakjes vermeld "telkens maximaal zeven dagen". In de situatie van klager is deze termijn in de praktijk te kort gebleken. Verweerder heeft doorlopend onderzocht of de insluiting van klager (structureel) kon worden beëindigd. Aangezien het psychiatrisch toestandbeeld van klager het steeds niet toeliet hem te de-separeren, klager medicatie bleef weigeren waardoor niet tot de-separatie kon worden overgegaan, bleef de situatie ongewijzigd. Gelet op die omstandigheden was het, naar het oordeel van de klachtencommissie, niet nodig klager na ommekomst van de door de rechtbank genoemde termijn opnieuw een 8:9 brief te overhandigen, waarin "insluiten" was aangekruist.

Gelet op het voorgaande komt de klachtencommissie tot een ongegrondverklaring van dit klachtonderdeel.

Verder merkt de klachtencommissie nog het volgende op.

Dat aan klager geen uitleg is gegeven over de hele gang van zaken rondom zijn separatie is niet gebleken, integendeel. Uit de medische rapportage blijkt dat meermalen aan klager is uitgelegd waarom hij de separeerruimte niet mocht verlaten en wat de voorwaarden voor de-separatie waren.

Klachtonderdelen 2: klacht tegen (ingrijp)medicatie

Het tweede klachtonderdeel richt zich tegen de beslissing klager in het kader van de zorgmachtiging met ingang van [...] verplichte zorg te verlenen in de vorm van toediening van medicatie, waaronder ingrijpmedicatie.

Klager heeft op [...] via een injectie lorazepam toegediend gekregen.

Naar het oordeel van de klachtencommissie was de beslissing over te gaan tot ingrijpmedicatie noodzakelijk, ook vanuit veiligheidsoverwegingen, en doelmatig. Dat wordt als volgt toegelicht.

Klager wilde op [...] niet (klassiek) gesepareerd worden. [...]. De situatie werd zo dreigend dat de aanwezige verpleegkundigen zich uit veiligheidsoogpunt genoodzaakt voelden de separeerruimte te verlaten. Klager reageerde nergens meer op en [...]. Vervolgens heeft klager [...]. Toen de verpleging de separeer weer had betreden, deed klager gerichte, zeer dreigende uitspraken en probeerde hij het gevecht aan te gaan. Minder ingrijpende alternatieven waren niet voorhanden. De hiervoor beschreven gang van zaken was de aanloop naar het door klager [...] van de separeer.

Ook dit klachtonderdeel acht de klachtencommissie ongegrond.

Klachtonderdeel 3: klacht tegen lange duur opname

Naar het oordeel van de klachtencommissie is de opname proportioneel, evenredig en doelmatig gebleken. Dat klager van mening is dat zijn opname te lang heeft geduurd, brengt daarin geen verandering. Verweerder heeft gemotiveerd aangevoerd dat klager opgenomen is geweest zo lang als dat nodig was. Overigens is de stelling van klager dat de opname onnodig lang heeft geduurd, niet verder onderbouwd. Daarbij merkt de klachtencommissie nog op dat klager ambivalent was in het gebruiken van de voorgeschreven medicatie en die medicatie ook geruime tijd heeft geweigerd.

Daardoor is de opnameduur verlengd.

Dit klachtonderdeel is ook ongegrond.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klachtonderdelen 1, 2 en 3 van klager zijn **ongegrond**

Aldus gedaan te K. op {...], verzonden op [...].

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. P.L. Ypma (lid-jurist), J.F. Hammink (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door M. Amende (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers
Voorzitter

Beroep

De Wvvggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSpraak WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., cliënt
F., PVP
S., Geneesheer-directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
C., zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.